

access : <https://ec.europa.eu/migrant-integration/news/poland-government-concerned-about-precarious-work-contracts-for-foreigners>

17. Rejestr agencji zatrudnienia (KRAZ) [Electronic resource] // System Teleinformatyczny Obsługi Rejestrów PSZ (STOR). – Mode of access : <http://stor.praca.gov.pl/portal/#/kraz/wyszukiwarka>

A. Попов

Y. Tuz

EXTERNAL LABOUR MIGRATION: LACKS OF UKRAINIAN LEGAL ADJUSTING

The article investigates the state of the legal adjusting of external labour migration from Ukraine to foreign countries.

Authors criticize the one-sided orientation of the Ukrainian legislation, as unjustified administrative and such that does not take into account existent realities such as politics of Poland and other recipients of foreign workers.

It is not reasonable position that the Ukrainian legal doctrine approach is existing, in obedience to that for the decision of problems of this migration correct organization and clear legislative adjusting of activity of subjects of business, that engage in mediation in employment abroad, are needed.

That it is really needed, so it to change a volume and maintenance of the legal adjusting of labour of citizens of Ukraine abroad in intergovernmental agreements in that one of parties there is Ukraine, and other - accepting the Ukrainian workers country.

Quite another business, international agreements other, than Ukraine, countries in the sphere of labour migration. It is today possible to give an example of the successful bilateral adjusting of international labour migratory processes in some from the basic states-importers of labour force.

Keywords: *external labour migration; legal migration; illegal migration; approach of general development; repatriation of skills and knowledge.*

Стаття надійшла до редакції 21.04.2020 р.

УДК 343.13(477)

В.О. Рядінська

Л.Д. Руденко

ПЕРЕВАГИ, ПІЛЬГИ, ПОСЛУГИ ЯК ПРЕДМЕТИ ПОДАРУНКУ (НОВЕЛИ АНТИКОРУПЦІЙНОГО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ)

В статті досліджено використання переваг, пільг, послуг як предмету подарунку у сфері антикорупційного законодавства України. На підставі аналізу понять визначено, що у національному законодавстві відсутні визначення «переваги» чи «пільги». «Послуга» визначена Законом України від 12.05.1991 № 1023-ХІІ «Про захист прав споживачів» та Цивільним кодексом України. Викладена порівняльна характеристика цих понять, на основі правового аналізу обґрунтовано, що переваги, пільги та послуги можуть бути предметом подарунку, а у випадку отримання їх

спеціальними суб'єктами – підставою для притягнення останніх до відповідальності, Підсумовано, що правовий аналіз зазначених вище понять має визначальне значення при застосування антикорупційного законодавства.

Ключові слова: *переваги, пільги, послуги, предмет подарунку, антикорупційне законодавство.*

DOI 10.34079/2226-3047-2020-10-19-34-42

Постановка проблеми. Подарунок як поняття було введено в систему національного права Законом України від 14 жовтня 2014 року № 1700-VII «Про запобігання корупції» (надалі – Закон № 1700-VII) і визначалося як грошові кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги, нематеріальні активи, які надають/одержують безоплатно або за ціною, нижчою мінімальної ринкової [1]. Для спеціальних суб'єктів, визначених у статті 2 зазначеного нормативного акту, статтями 23, 24 цього ж закону встановлюється ряд заборон та обмежень щодо отримання подарунків, серед яких заборона безпосередньо або через інших осіб вимагати, просити, одержувати подарунки для себе чи близьких їм осіб від юридичних або фізичних осіб у зв'язку із здійсненням такими особами діяльності, пов'язаної із виконанням функцій держави або місцевого самоврядування, заборона отримання подарунків від осіб, що перебувають у підпорядкуванні спеціального суб'єкта тощо.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Внаслідок введення антикорупційним законодавством заборон та обмежень щодо отримання подарунків для спеціальних суб'єктів, в теорії та практиці виникло багато спірних питань, пропозиції щодо вирішення яких можна знайти в роботах В.М. Киричка [2, с. 123], Т.С. Курила [3, с. 88-92], Н.М. Ярмиш [4, с. 48-54], О.А. Лупала [5], А.О. Тітка [6, с. 67], О.В. Кобець [7, с. 154], О.Гладуна, К.Є. Годуєвої [8, с. 32], В.С. Ковальського, О.І. Миколенка, О.Є. Стрельцова, О.І. Клименка [9, с. 98], Т.Т. Коломоєць, П.П. Лютікова [10, с. 164], З.А. Загиней [11, с. 36], В.Г. Сенік [12, с. 16], С.С. Рошупкіна [13, с. 197] та інших [14, с. 79], які розглядали співвідношення понять «подарунок» з іншими суміжними поняттями (неправомірною вигодою, дарунком, пожертвою тощо), особливості одержання подарунків спеціальними суб'єктами, ознаки обмеження одержання подарунків як різновиду адміністративного правопорушення, пов'язаного з корупцією тощо.

Проте певні аспекти одержання подарунків спеціальними суб'єктами залишаються поза увагою дослідників, в той час як на практиці виникають проблеми при реалізації норм статей 23, 24 Закону № 1700-VII. До таких аспектів належить питання отримання спеціальними суб'єктами подарунків у вигляді переваг, пільг та послуг, оскільки антикорупційне законодавство цих понять не визначає, що на практиці створює певні проблеми та неоднозначне тлумачення.

Наприклад, згідно з постановами Галицького районного суду м. Львова від 13.03.2019 по справі № 461/1356/19, посадові особи Львівської ОДА, які притягувалися до відповідальності за скоєння правопорушення, передбаченого ст. 172-5 КУпАП (за отримання послуги від голови Львівської ОДА у вигляді оплати квитків рейсом сполученням Львів-Брно-Львів на літаку Falcon 2000 TC-CTN, вартість яких становила 29800 грн.), не були притягнуті до відповідальності у зв'язку з відсутністю (за визначенням суду) в їх діях складу правопорушення, передбаченого ст. 172-5 КУпАП.

Проте, згідно з постановою Сарненського районного суду Рівненської області від 06.09.2019 у справі № 572/2133/19, директор Національного антикорупційного бюро України, який притягувався до відповідальності за скоєння правопорушення,

передбаченого ст. 172-5 КУпАП (отримання послуги у вигляді оплати неблизькою особою послуг оренди (розміщення та проживання) у період з 29.12.2018 по 02.01.2019 вартістю 10 000 грн), був визнаний винним у вчиненні правопорушення, передбаченого ст. 172-5 КУпАП [15; 16; 17].

Причиною неоднозначної практики судів є відсутність чіткого визначення у законодавстві понять перевага, пільга, послуга як предмету подарунків, внаслідок чого виникають розбіжності у їх тлумаченні.

Метою статті є аналіз переваг, пільг, послуг як предмету подарунку (як категорії антикорупційного законодавства України).

Виклад основного матеріалу. Національне законодавство не містить визначення поняття «перевага». В академічному тлумачному словнику «перевага» визначається як властивість, що вигідно відрізняє когось, що-небудь від когось, чогось; виключне, особливе право на що-небудь; привілей; особливі привілеї, що створюють додаткові можливості для конкретних осіб, які вигідно відрізняють їх від інших [18]. В загальноприйнятому розумінні, перевагою є надання особі першочергового права на реалізацію наданих їй прав чи задоволення якихось потреб; переваги можуть надаватись у вигляді гарантій, привілеїв тощо [19, с. 15]. Тобто, предметом подарунку можуть бути переваги – особливі привілеї, що створюють додаткові можливості для конкретних осіб, які вигідно відрізняють їх від інших; надання особі першочергового права на реалізацію наданих їй прав чи задоволення якихось потреб; переваги можуть надаватись у вигляді гарантій, привілеїв тощо.

Загального визначення терміну «пільги» українське законодавство не містить, хоча і в законодавстві, і в науковій сфері вони використовуються доволі часто.

Український юридичний термінологічний словник тлумачить пільги, як повне або часткове звільнення від дотримання встановлених законом загальних правил, виконання яких-небудь обов'язків [18]; у академічному словнику української мови пільги визначаються як встановлені законодавством або іншими нормативними актами переваги, що надаються особі (групі осіб) порівняно з іншими [20].

О. В. Заяц, Н. М. Вапрянчук під пільгами розуміють надання кому-небудь переваг, часткове звільнення від виконання встановлених правил, обов'язків або полегшення умов їх виконання [21, с. 98]. І. М. Ярцун зазначає, що пільгами у традиційному розумінні є переваги, додаткові права, що надаються певним категоріям осіб (фізичних або юридичних) [22]. Надання пільги може виражатись у повному або частковому звільненні особи від певних зобов'язань; здійснення додаткових виплат і компенсацій тощо. Отже, предметом подарунку можуть бути пільги – переваги, додаткові права, часткове звільнення від виконання встановлених правил, обов'язків або полегшення умов їх виконання, що надаються певним категоріям осіб.

Визначення поняття «послуга» міститься у Законі України від 12 травня 1991 року № 1023-ХІІ «Про захист прав споживачів» [23] та в Цивільному кодексу України (надалі – ЦК України) [24].

Послуга – діяльність виконавця з надання (передачі) споживачеві певного визначеного договором матеріального чи нематеріального блага, що здійснюється за індивідуальним замовленням споживача для задоволення його особистих потреб. Згідно зі ст. 901 ЦК України, за договором про надання послуг одна сторона (виконавець) зобов'язується за завданням другої сторони (замовника) надати послугу, яка споживається в процесі вчинення певної дії або здійснення певної діяльності, а замовник зобов'язується оплатити виконавцеві зазначену послугу, якщо інше не встановлено договором [24].

Постачанням послуг є будь-яка операція, що не є постачанням товарів, чи інша операція з передачі права на об'єкти права інтелектуальної власності та інші нематеріальні активи чи надання інших майнових прав стосовно таких об'єктів права інтелектуальної власності, а також надання послуг, що споживаються в процесі вчинення певної дії або провадження певної діяльності [25].

Постачанням послуг, зокрема, є:

а) досягнення домовленості утримуватися від певної дії або від конкуренції з третьою особою чи надання дозволу на будь-яку дію за умови укладення договору;

б) постачання послуг за рішенням органу державної влади чи органу місцевого самоврядування або в примусовому порядку;

в) постачання послуг іншій особі на безоплатній основі;

г) передача результатів виконаних робіт, наданих послуг платнику податку, уповноваженому згідно з договором вести облік результатів спільної діяльності без утворення юридичної особи, а також їх повернення таким платником податку після закінчення спільної діяльності;

г) передача (внесення) виконаних робіт, наданих послуг як вклад у спільну діяльність без утворення юридичної особи, а також повернення послуг;

д) постачання послуг з розміщення знаку відповідної торгової марки або самого товару чи послуги в кінофільмі, серіалі або телевізійній програмі, які є візуальними (глядачі лише бачать продукт або знак торговельної марки, продукт чи торговельна марка згадується у розмові персонажа; товар, послуга чи торговельна марка органічно вплітаються в сюжет і є його частиною).

Отже, предметом подарунку може бути послуга – діяльність виконавця з надання (передачі) споживачеві певного визначеного договором матеріального чи нематеріального блага, що здійснюється за індивідуальним замовленням споживача для задоволення його особистих потреб.

Висновки. Підсумовуючи зазначене, констатуємо, що предметом подарунку можуть бути: переваги – особливі привілеї, що створюють додаткові можливості для конкретних осіб, які вигідно відрізняють їх від інших; надання особі першочергового права на реалізацію наданих їй прав чи задоволення якихось потреб (переваги можуть надаватися у вигляді гарантій, привілеїв тощо); пільги – переваги, додаткові права, часткове звільнення від виконання встановлених правил, обов'язків або полегшення умов їх виконання, що надаються певним категоріям осіб тощо; послуги – діяльність виконавця з надання (передачі) споживачеві певного визначеного договором матеріального чи нематеріального блага, що здійснюється за індивідуальним замовленням споживача для задоволення його особистих потреб.

У випадку отримання спеціальними суб'єктами переваг, пільг, послуг у зв'язку із здійсненням такими особами діяльності, пов'язаної із виконанням функцій держави або місцевого самоврядування або від підлеглих осіб слугує підставою притягнення таких суб'єктів до відповідальності.

Список використаної літератури

1. Про запобігання корупції [Електронний ресурс] : Закон України від 14.10.2014 № 1700-VII. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18> (дата звернення: 19.01.2019). ; Pro zapobihannia koruptsii [Elektronnyi resurs] : Zakon Ukrainy vid 14.10.2014 № 1700-VII. – Rezhym dostupu : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1700-18> (data zvernennia: 19.01.2019).

2. Киричко В. М. Проблема розмежування кримінальної та адміністративної відповідальності за порушення заборон одержання неправомірної вигоди й подарунків,

шляхи її вирішення / В. М. Киричко // Проблеми законності. - 2017. - Вип. 138. - С. 118-131. ; Kyrychko V. M. Problema rozmezhuвання kryminalnoi ta administratyvnoi vidpovidalnosti za porushennia zaboron oderzhannia nepravomirnoi vyhody u podarunkiv, shliakhy yii vyrishennia / V. M. Kyrychko // Problemy zakonnosti. - 2017. - Vyp. 138. - S. 118-131.

3. Курило Т. С. «Подарунок» як предмет адміністративного правопорушення, передбаченого ст. 172-5 КУПАП, вчиненого нотаріусом / Т. С. Курило // Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер. : Юридичні науки. - 2017. - Вип. 2, Т. 3. - С. 122 – 129. ; Kurylo T. S. «Podarunok» yak predmet administratyvnoho pravoporushennia, peredbachenoho st. 172-5 KUPAP, vchynenoho notariusom / T. S. Kurylo // Naukovyi visnyk Khersonskoho derzhavnoho universytetu. Ser. : Yurydychni nauky. - 2017. - Vyp. 2, T. 3. - S. 122 – 129.

4. Ярмиш Н. Про співвідношення одержання неправомірної вигоди з одержанням забороненого подарунку / Н. Ярмиш // Вісник прокуратури. 2016. - № 6. - С. 48-54. ; Yarmysh N. Pro spivvidnoshennia oderzhannia nepravomirnoi vyhody z oderzhanniam zaboronenooho podarunku / N. Yarmysh // Visnyk prokuratury. 2016. - № 6. - S. 48-54.

5. Лупало О. А. Деякі проблеми застосування обмеження щодо одержання подарунків в антикорупційному законодавстві [Електронний ресурс] / О. А. Лупало // Розбудова цілісності і доброчесності підчас реформування поліції. Досвід України: аналіт. доп. та матер. спеціал. Міжнародної конф., м. Київ, 17 квіт. 2019 р. – Київ : НІСД, 2019. – 33-35 с. – Режим доступу : http://elar.naiu.kiev.ua/bitstream/123456789/13833/1/%D0%86%D0%9C%D0%9F%D0%9B%D0%95%D0%9C%D0%95%D0%9D%D0%A2%D0%90%D0%A6%D0%86%D0%AF%20%D0%84%D0%92%D0%A0%D0%9E%D0%9F%D0%95%D0%99%D0%A1%D0%AC%D0%9A%D0%98%D0%A5%20%D0%A1%D0%A2%D0%90%D0%9D%D0%94%D0%90%D0%A0%D0%A2%D0%86%D0%92_p077-083.pdf (дата звернення: 19.01.2019). ; Lupalo O. A. Deiaki problemy zastosuvannia obmezhenia shchodo oderzhannia podarunkiv v antykoruptsiinomu zakonodavstvi [Elektronnyi resurs] / O. A. Lupalo // Rozbudova tsilisnosti i dobrochesnosti pidchas reformuvannia politsii. Dosvid Ukrainy: analit. dop. ta mater. spetsial. Mizhnarodnoi konf., m. Kyiv, 17 kvit. 2019 r. – Kyiv : NISD, 2019. – 33-35 s. – Rezhym dostupu :

http://elar.naiu.kiev.ua/bitstream/123456789/13833/1/%D0%86%D0%9C%D0%9F%D0%9B%D0%95%D0%9C%D0%95%D0%9D%D0%A2%D0%90%D0%A6%D0%86%D0%AF%20%D0%84%D0%92%D0%A0%D0%9E%D0%9F%D0%95%D0%99%D0%A1%D0%AC%D0%9A%D0%98%D0%A5%20%D0%A1%D0%A2%D0%90%D0%9D%D0%94%D0%90%D0%A0%D0%A2%D0%86%D0%92_p077-083.pdf (data zvernennia: 19.01.2019).

6. Титко А. В. Ознаки обмеження одержання подарунків як різновиду адміністративного правопорушення, пов'язаного з корупцією / А. В. Титко // Прикарпатський юридичний вісник. - 2018. - Вип. 4(25), Т. 3. - С. 67–73. ; Tytko A. V. Oznyaky obmezhenia oderzhannia podarunkiv yak riznovydu administratyvnoho pravoporushennia, poviazanooho z koruptsiieiu / A. V. Tytko // Prykarpatskyi yurydychnyi visnyk. - 2018. - Vyp. 4(25), T. 3. - S. 67–73.

7. Кобець О. В. Особливості прозорості одержання подарунків працівниками правоохоронних органів та особами, уповноваженими на виконання функцій держави / О. В. Кобець // Часопис Київського університету права. - 2011. - № 4. - С. 154 – 156. ; Kobets O. V. Osoblyvosti prozorosti oderzhannia podarunkiv pratsivnykamy pravookhoronnykh orhaniv ta osobamy, upovnovazhnymu na vykonannia funksiiv derzhavy / O. V. Kobets // Chasopys Kyivskoho universytetu prava. - 2011. - № 4. - S. 154 – 156.

8. Гладун О. Запобігання корупції шляхом встановлення обмежень щодо одержання подарунків / О. Гладун, К. Годуєва // Вісник Національної академії прокуратури України. - 2017. - № 1. - С. 32–39. ; Hladun O. Zapobihannia koruptsii shliakhom vstanovlennia obmezhen shchodo oderzhannia podarunkiv / O. Hladun, K. Hoduieva // Visnyk Natsionalnoi akademii prokuratury Ukrainy. - 2017. - № 1. - S. 32–39.

9. Науково-практичний коментар Закону України «Про запобігання корупції» / В. С. Ковальський, О. І. Миколенко, Є. Стрельцов, О. І. Клименко. – Київ : Юрінком Інтер, 2018. - 343 с. ; Naukovo-praktychnyi komentar Zakonu Ukrainy «Pro zapobihannia koruptsii» / V. S. Kovalskyi, O. I. Mykolenko, Ye. Streltsov, O. I. Klymenko. – Kyiv : Yurinkom Inter, 2018. 343 s.

10. Коломоєць Т. Обмеження щодо одержання подарунків як засіб запобігання правопорушенням, пов'язаним із корупцією: правовий аспект / Т. Коломоєць, П. Лютіков // Підприємництво, господарство і право. - 2017. - № 12. - С. 164-168. ; Kolomoiets T. Obmezhennia shchodo oderzhannia podarunkiv yak zasib zapobihannia pravoporushenniam, pov'iazanym iz koruptsiieiu: pravovyi aspekt / T. Kolomoiets, P. Liutikov // Pidpryemnytstvo, hospodarstvo i pravo. - 2017. - № 12. - S. 164-168.

11. Загиней З. А. Загальновизнане уявлення про гостинність як індикатор корупціогенності у тексті Закону України «Про запобігання корупції» / З. А. Загиней // Судова апеляція. - 2018. - № 2. - С. 36–46. ; Zahynei Z. A. Zahalnovyznane uiavlennia pro hostynnist yak indyktor koruptsioghennosti u teksti Zakonu Ukrainy «Pro zapobihannia koruptsii» / Z. A. Zahynei // Sudova apeliatsiia. - 2018. - № 2. - S. 36–46.

12. Загиней З. Благодійна допомога vs подарунок / З. Загиней, В. Сенік // Вісник прокуратури. - 2018. - № 11. - С. 16-20. ; Zahynei Z. Blahodiina dopomoha vs podarunok / Z. Zahynei, V. Senyk // Visnyk prokuratury. - 2018. - № 11. - S. 16-20.

13. Рошчупкін С. Співвідношення понять «одержання подарунку» та «неправомірна вигода» / С. Рошчупкін // Підприємство, господарство і право. - 2019. - № 8. - С. 197-202. ; Roshchupkin S. Spivvidnoshennia poniat «oderzhannia podarunku» ta «nepravomirna vyhoda» / S. Roshchupkin // Pidpryemstvo, hospodarstvo i pravo. - 2019. - № 8. - S. 197-202.

14. Рядінська В. О. Щодо співвідношення понять «подарунок» та «дарунок» [Електронний ресурс] / В. О. Рядінська, Ю. О. Костенко // Правові горизонти. - 2019. - № 18(31). - С. 79–84. – Режим доступу : https://law-review.sumdu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/01/%E2%84%961831-2019%D1%80__compressed.pdf ; Riadinska V. O. Shchodo spivvidnoshennia poniat «podarunok» ta «darunok» [Elektronnyi resurs] / V. O. Riadinska, Yu. O. Kostenko // Pravovi horyzonty. - 2019. - № 18(31). - S. 79–84. – Rezhym dostupu : https://law-review.sumdu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/01/%E2%84%961831-2019%D1%80__compressed.pdf.

15. Постанова Галицького районного суду м. Львова від 13.03.2019 у справі № 461/1356/19 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/80432416> (дата звернення: 19.11.2019). ; Postanova Halyskoho raionnoho sudu m. Lvova vid 13.03.2019 u spravi № 461/1356/19. - Rezhym dostupu : <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/80432416> (data zvernennia: 19.11.2019). ; Постанова Галицького районного суду від 21.03.2019 у справі № 461/1358/19 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/80747883> (дата звернення: 19.11.2019). ; Postanova Halyskoho raionnoho sudu vid 21.03.2019 u spravi № 461/1358/19 [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/80747883> (data zvernennia: 19.11.2019).

16. Постанова Галицького районного суду м. Львова від 22.03.2019 у справі №

461/1359/19 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/80677606> (дата звернення: 22.01.2020). ; Postanova Halyskoho raionnoho sudu m. Lvova vid 22.03.2019 u spravi № 461/1359/19 [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/80677606> (data zvernennia: 22.01.2020).

17. Постанова Галицького районного суду м. Львова від 22.03.2019 №461/1029/19 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/80678212> (дата звернення: 22.01.2020). ; Postanova Halyskoho raionnoho sudu m. Lvova vid 22.03.2019 №461/1029/19 [Elektronnyi resurs]. – Rezhym dostupu : <http://www.reyestr.court.gov.ua/Review/80678212> (data zvernennia: 22.01.2020).

18. Пільги [Електронний ресурс] // Український юридичний термінологічний словник. – Режим доступу : <https://www.marazm.org.ua/document/termin/index.php?file=%CF%B3%EB%FC%E3%E8.txt> ; Pilhy [Elektronnyi resurs] // Ukrainskyi yurydychnyi terminolohichnyi slovnyk. – Rezhym dostupu : <https://www.marazm.org.ua/document/termin/index.php?file=%CF%B3%EB%FC%E3%E8.txt>

19. Лупало О. А. Деякі питання теоретико-правових засад визначення встановлених законом правопорушень щодо одержання подарунків / О. А. Лупало, А. С. Рокотянська // Забезпечення прав і свобод людини засобами адміністративного права : матеріали наук.–практ. семінару / ред. колегія : О. В. Кузьменко (голова), І. Д. Пастух, О. К. Волох. – Київ : Кафедра, 2017. – С. 15–21. ; Lupalo O.A. Deiaki pytannia teoretyko-pravovykh zasad vyznachennia vstanovlenykh zakonom pravoporushen shchodo oderzhannia podarunkiv / O. A. Lupalo, A. S. Rokotianska // Zabezpechennia prav i svobod liudyny zasobamy administratyvnoho prava : materialy nauk.–prakt. seminaru / red. kolehiia : O. V. Kuzmenko (holova), I. D. Pastukh, O. K. Volokh. – Kyiv : Kafedra, 2017. – S. 15–21.

20. Пільга [Електронний ресурс] // Словник української мови. Академічний тлумачний словник (1970-1980). – Режим доступу : <http://sum.in.ua/s/piljgha> (дата звернення : 06.01.2020) ; Pilha [Elektronnyi resurs] // Slovnyk ukraïnskoi movy. Akademichnyi tлумachnyi slovnyk (1970-1980). – Rezhym dostupu : <http://sum.in.ua/s/piljgha> (data zvernennia : 06.01.2020).

21. Заяц О. В. Экономические основы социальной работы : учеб. пособ. / О. В. Заяц. – Владивосток : Изд-во Дальневосточного федерального университета, 2003. – 75 с. ; Zayats O. V. Ekonomicheskie osnovy sotsialnoy raboty : ucheb. posob. / O. V. Zayats. – Vladivostok : Izd-vo Dalnevostochnogo federalnogo universiteta, 2003. – 75 s. ; Вапрянчук Н. М. Пільга як одна з форм системи соціального забезпечення / Н. М. Вапрянчук // Право і суспільство. – 2015. – № 3(3). – С. 97-101. ; Vaprianchuk N. M. Pilha yak jedna z form systemy sotsialnoho zabezpechennia / N. M. Vapniarchuk // Pravo i suspilstvo. – 2015. – № 3(3). – S. 97-101.

22. Ярцун М. І. Пільги в праві соціального забезпечення [Електронний ресурс] / М. І. Ярцун // Актуальні проблеми держави і права. – 2009. – № 46. – С. 183-189. – Режим доступу : <http://www.apdp.in.ua/v46/31.pdf> (дата звернення : 06.01.2020). ; Yartsun M. I. Pilhy v pravi sotsialnoho zabezpechennia [Elektronnyi resurs] / M. I. Yartsun // Aktualni problemy derzhavy i prava. – 2009. – № 46. – S. 183-189. – Rezhym dostupu : <http://www.apdp.in.ua/v46/31.pdf> (data zvernennia : 06.01.2020).

23. Про захист прав споживачів [Електронний ресурс] : Закон України від 12.05.1991 № 1023-ХІІ. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12>

(дата звернення: 06.01.2019). ; Pro zakhyst prav spozhyvachiv [Elektronnyi resurs] : Zakon Ukrainy vid 12.05.1991 № 1023-XII. - Rezhym dostupu : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1023-12> (data zvernennia: 06.01.2019).

24. Цивільний кодекс України : Закон України від 16.01.2003 № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. - 2003. - №№ 40–44. ; Tsyvilnyi kodeks Ukrainy : Zakon Ukrainy vid 16.01.2003 № 435-IV // Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. - 2003. - №№ 40–44.

25. Податковий кодекс України : Закон України від 08.04.2011 // Відомості Верховної Ради України. – 2011. - № 13-14. - № 15-16, № 17.; Podatkovi kodeks Ukrainy: Zakon vid 08.04.2011. Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy. 2011, № 13-14, № 15-16, № 17.

V. Riadinska,
L. Rudenko

ADVANTAGES, BENEFITS, SERVICES AS GIFT ITEMS (NOVELS OF THE ANTI-CORRUPTION LEGISLATION OF UKRAINE)

Using of advantages, benefits, services as a gift item in the sphere of anti-corruption legislation of Ukraine investigated in the article. The article investigates the use of advantages, privileges, services as a gift subject in the sphere of anti-corruption legislation of Ukraine. Based on the analysis of the concepts of "advantage", "benefit", "service" it has been determined that there are no definitions of "advantages" or "benefits" in the national legislation. It is justified that advantages, as special privileges that create additional opportunities for individuals who favorably distinguish them from others; providing a person with a priority right to exercise the rights granted to him/her or meeting the needs may be the subject of a gift. Advantages could be provided through guarantees, benefits and the like. Attention is focused on the fact that benefits, such as advantages, supplementary rights, partial exemption from the established rules, duties or facilitating the conditions of their fulfillment provided to certain categories of persons are also considered as gifts.

The service, as activity of the executor on rendering (transfer) of material or intangible goods to the consumer determined by the agreement, is carried out on individual order of the consumer for satisfying his personal needs, determined by the Law of Ukraine from 12.05.1991 No. 1023-XII "On protection of consumers' rights" and the Civil Code of Ukraine.

It has been summed up, that the subject of a gift may include: advantages – special privileges that create additional opportunities for individuals who favorably distinguish them from others; providing individuals with a priority right to exercise the rights granted to them or meet their needs (advantages may be in the form of guarantees, privileges, etc.); benefits – advantages, additional rights, partial exemption from compliance with the established rules, obligations or facilitation of the conditions of their compliance, provided to certain categories of persons and so on; services – activity of the performing agency to provide (transfer) to the consumer a tangible or intangible benefit defined in the contract, is carried out on individual order of the consumer to meet his personal requirements.

Considering that in case special entities receive advantages, benefits and services in connection with carrying out by such subjects of activity connected with performance of functions of the state or local government or from subordinated subjects can be considered as reception of gifts and serve as the basis for bringing such entities to responsibility, the legal analysis of the mentioned above concepts is of defining importance in application of the anticorruption legislation.

Keywords: *benefits, advantages, services, gift items, anti-corruption legislation.*
Стаття надійшла до редакції 22.04.2020 р.

УДК 343.2.01: 351.74

І. Ф. Хараберюш

СПЕЦІАЛЬНА ТЕХНІКА В АДМІНІСТРАТИВНІЙ ДІЯЛЬНОСТІ ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ

У статті розглядається спеціальна техніка, що використовується в адміністративній діяльності правоохоронних органів. Підкреслено, що суттєве значення у процесі демократичного становлення держави та ефективної адміністративної діяльності правоохоронних органів відіграють науково-технічні засоби, що узагальнено визначаються як організаційна техніка. Наводяться чинники, що підкреслюють необхідність використання організаційної техніки в адміністративній діяльності правоохоронних органів. Надається визначення поняття «організаційна техніка». Для визначення обсягу поняття «організаційна техніка» застосовується метод вибору критерію. Згідно обраних критеріїв досліджена системно-структурна будова організаційної техніки правоохоронних органів. Основою систематизації організаційної техніки слугує ієрархічна структура підрозділів правоохоронних органів, що здійснюють адміністративну діяльність. Доведено, що визначальною вимогою чинного законодавства до засобів організаційної техніки є необхідність здійснення їх сертифікації та періодичної перевірки.

Ключові слова: *спеціальна техніка, адміністративна діяльність, організаційна техніка, система, сертифікація.*

DOI 10.34079/2226-3047-2020-10-19-42-51

Постановка проблеми. Наявність правопорушень та їх деструктивний вплив на майже всі процеси, що відбуваються в державі, спонукає державні правоохоронні органи постійно вдосконалювати методи та заходи протидії цим негативним явищам.

Така реакція правоохоронних органів необхідна для забезпечення публічної та особистої безпеки всього суспільства в цілому. Безвідповідальне ігнорування навіть незначних адміністративних порушень з боку правоохоронних органів призводить до зниження довіри щодо системи захисту громадян, правового нігілізму, росту злочинності та інших пов'язаних з цим негативних соціальних явищ.

Становлення України як демократичної, соціальної, правової держави значною мірою залежить від стабільності суспільних відносин, захищеності прав, свобод і інтересів людини та вимагає ефективної роботи правоохоронних органів. Зміст адміністративної діяльності правоохоронних органів полягає в виконанні обов'язків з охорони публічної безпеки і порядку, протидії злочинності та попередження правопорушень, а також створенні умов для реалізації приватними особами своїх прав і законних інтересів [1, с. 8]. Суттєве значення у процесі демократичного становлення держави та ефективної адміністративної діяльності правоохоронних органів відіграють науково-технічні засоби, що нами узагальнено визначаються як *спеціальна техніка правоохоронних органів.*